

มติชนรายวัน
พ.ศ. 7 เม.ย. 54

The Rothschild Effect

วรากรณ์ สามโกเศศ
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

ตระกูลเศรษฐีดังของโลกในอดีตคือ The Rothschild ได้ทิ้งชื่อไว้ในโลกวิชาการจากการทำให้เกิดสิ่งที่เรียกว่า The Rothschild Effect ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์เชิงเศรษฐศาสตร์ในชีวิตประจำวันได้

ตระกูล Rothschild หรือรู้จักกันในนามของ The House of Rothschild เป็นครอบครัวของยิวเยอรมัน ร่ำรวยจากกิจการธนาคารและการเงินในยุโรปในปลายทศวรรษที่ 18 (ประมาณ ค.ศ. 1780) สาขาของครอบครัวในออสเตรียได้รับแต่งตั้งเป็น Baron โดยให้สิทธิทางสายเลือด ส่วนสาขาในอังกฤษได้รับแต่งตั้งให้เป็นขุนนางโดย Queen Victoria

ระหว่างทศวรรษที่ 18 ตระกูลนี้ร่ำรวยที่สุดในโลก นักวิชาการบางคนประเมินว่าครอบครัวนี้มีความมั่งคั่งมากที่สุดในประวัติศาสตร์สมัยใหม่เมื่อคำนึงถึงค่าของเงินในสมัยนั้น

ใน ค.ศ. 1744 ครอบครัว Rothschild ได้ลูกชายชื่อ Mayer Amschel เกิดในสลัมในเมืองแฟรงเฟิร์ต เยอรมันนี้ เป็นลูกของพ่อค้าแลกเปลี่ยนเงิน เมื่อโตขึ้น Mayer ก็เริ่มทำธุรกิจการเงินกว้างขวางขึ้นจนร่ำรวย ส่งลูกชาย 5 คน ไปประกอบธุรกิจใน 5 เมืองใหญ่ของยุโรป เมื่อต่างประสบความสำเร็จก็ร่ำรวยมากจนผู้คนเรียกตระกูลนี้ราวกับราชวงศ์ว่า The House of Rothschild

อย่างไรก็ดีไม่ว่าจะร่ำรวยแค่ไหนก็ตาม ก็เปลี่ยนแปลงความจริงไปไม่ได้ว่าผู้ชายของครอบครัวนี้ชี้เห่ชนิดแทบหาความหล่อไม่เจอ แต่เหล่าชายหนุ่มของครอบครัวนี้ก็ไม่หวั่นไหวเพราะความรวยสามารถทำให้ได้ภรรยาหน้าตาดี ๆ ทั้งนี้ ลูกหลานที่เกิดมาจึงมีหน้าตาดีขึ้นพร้อมกับมีความเก่งของเหล่าพ่อ ๆ ติดตัวมาด้วย

นักวิชาการด้านสังคมวิทยาที่ศึกษาประวัติศาสตร์ของครอบครัวนี้เรียกผลของการที่ลูกหลานมีหน้าตาดี และมีทั้งความเก่งโดยเกิดจากการที่ชายเก่งเลือกหญิงหน้าตาดีมาเป็นคู่ว่า The Rothschild Effect

พูดสั้น ๆ ก็คือ The Rothschild Effect คือผลพวงของการที่ผู้ชายเก่งแต่งงานกับผู้หญิงสวย โดยลูกที่ออกมาทั้งเก่งและมีหน้าตาดีด้วยซึ่งเป็นกรณีของ Win-Win คือ “ได้และได้” ทั้งสองฝ่าย ฝ่ายชายก็ได้หญิงงามมาเป็นภรรยา ฝ่ายหญิงก็ได้ผู้ชายเก่งซึ่งมีนัยสำคัญว่าร้ายวยด้วยมาเป็นคู่

เขียนมาทั้งหมดนี้ กรุณาอย่านึกว่าผมแค่กำลังเขียนถึงปรากฏการณ์ที่หนุ่มไฮโซไทยชอบเอาดาราสาวสวยมาเป็นแฟน และดาราสาวก็ชอบได้หนุ่มร้ายวยเหล่านั้นมาเป็นคู่แท้จริงแล้ว The Rothschild Effect สามารถเอามาประยุกต์ได้อีกหลายกรณี

เศรษฐศาสตร์ตั้งชื่อการเปลี่ยนแปลงที่ทำให้บางคน “ดีขึ้น” โดยไม่ทำให้คนอื่น “เลวลง” (อาจทำให้ “ดีขึ้น” ด้วยซ้ำ) ว่า Paratian Improvement (ตามชื่อของนักเศรษฐศาสตร์ชาวอิตาลี Vilfredo Pareto ค.ศ. 1848-1923) ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงที่น่าพึงประสงค์

ในกรณีของ The Rothschild Effect ซึ่งเป็นการ Win-Win คือทุกคนได้ประโยชน์ ดังนั้นจึงเป็น Paratian Improvement ด้วย

เมื่อเอา The Rothschild Effect มาประยุกต์ในเรื่องการลงทุน คนมีเงินลงทุนมากย่อมแสวงหาการลงทุนที่ให้ผลตอบแทนสูง อย่างไรก็ตามก็บ่อยครั้งที่คนมีเงินเหล่านี้ไม่มีความรู้เกี่ยวกับการลงทุน ไม่รู้ว่าควรลงทุนในบริษัทใด เปรียบได้กับการเป็นหนุ่มขึ้นเหวแต่ร้ายวย ส่วนบริษัทที่มีศักยภาพดี แต่ขาดเงินลงทุนนั้นเปรียบเสมือนสาวสวย ถ้าหนุ่มขึ้นเหวร้ายวยคนนี้เจอกับสาวสวย ผลที่จะเกิดขึ้นก็คือ The Rothschild Effect โดยทั้งสองฝ่ายจะเป็นผู้ได้ ฝ่ายหนึ่งได้ผลตอบแทนดี อีกฝ่ายได้เงินลงทุนและได้ผลตอบแทนดี

ธรรมชาติแห่งการอยู่รอดของมนุษยชาติทำให้ผู้ชายหมกมุ่นแต่เรื่องการผลิตลูก (procreate) เพื่อให้เกิดการแพร่พันธุ์ได้มากที่สุด (สมัยก่อนมีการคุมกำเนิด เช็กส์หมายถึงการผลิตลูก แต่ปัจจุบันเช็กส์ก็คือเช็กส์) ส่วนฝ่ายหญิงนั้นธรรมชาติก็สร้างให้ช่วยแพร่พันธุ์ด้วยแต่ให้แพร่เฉพาะพันธุ์ที่ดี ซึ่งจะทำให้มนุษยชาติมีโอกาสอยู่รอดได้สูงในระยะยาว

เมื่อชายมักชอบเลือกสาวสวยมาเป็นคู่ สาวสวยจึงมีทางโน้มที่จะเลือกชายที่มี “ทรัพย์สิน” มากโดยกระทำหน้าที่ “เลือกพันธุ์” ตามธรรมชาติ ชายที่มี “ทรัพย์สิน” มากมักเป็นผลจากความเก่งและความฉลาดของตน (หรือไม่ก็รับมรดกจากพ่อแม่ซึ่งย่อมที่จะมีความเก่งและความฉลาดอยู่เป็นแน่ มิฉะนั้นก็คงไม่มีมรดกมอบให้)

หากกลไกเป็นเช่นนี้จริง โดยทั้งหญิงและชายไม่มีความรัก ไม่มีความชอบ ไม่มีเรื่องจริยธรรม (รังเกียจการมี “ทรัพย์สิน” ที่ผิดทำนองคลองธรรม) ประเพณี ค่านิยม คุณค่าที่มีให้สรรพสิ่ง ฯลฯ มาเกี่ยวพันแล้ว The Rothschild Effect ก็ก็จะเกิดขึ้นไปทั่ว

ลูกที่เกิดมาก็มีทั้งความเก่งและความหน้าตาดี เผ่าพันธุ์มนุษย์ทั้งหลายก็จะมีแต่คนฉลาดและหน้าตาดี

อย่างไรก็ดีเราเห็นกันทั่วไปว่ามนุษย์ไม่มีทั้งความเก่งและความหน้าตาดีในทุกตัวคน เรายังเห็นคนขี้เหร่แต่เก่ง และคนหน้าตาดีแต่ไม่เก่ง จึงพอสรุปได้ว่า The Rothschild Effect เกิดเฉพาะบางครอบครัวและบางกลุ่ม

ในปัจจุบันสิ่งที่เป็นอุปสรรคสำคัญของการเกิด The Rothschild Effect คือโอกาสในการพบกันของชายเก่ง (รวย) แต่ขี้เหร่ กับหญิงสาวสวยนั้นแทบไม่มี ความจริงก็คือว่าเทคโนโลยีตลอดจนเครื่องอาภรณ์ทันสมัยทำให้หนุ่มรวยแต่ขี้เหร่สุด ๆ นั้นแทบไม่มี อีกทั้งหญิงสาวก็พอคู่ได้ไปเสียทั้งหมด ชนิดสวยสุดโต่งจนต่างจากชาวบ้านนั้นมีน้อยลง (องศาจมูกมักเท่ากัน) สิ่งที่เกิดขึ้นคือความหน้าตาดีแบบธรรมดา ๆ นั้นเกิดขึ้นไปทั่ว สิ่งที่ยังไม่เสมอหน้ากันไปทั่วก็คือความเก่ง (รวย) ของชาย

Paratian Improvement ในแง่มุมที่ว่าหนุ่มขี้เหร่กับสาวสวยจัดแต่งงานกันจึงเกิดขึ้นไม่มาก ผลพวงที่ตามมาคือขอบเขตอันจำกัดของ The Rothschild Effect ในสังคมปัจจุบัน

สำหรับเสือ cougar ที่ชอบ “กินเด็ก” ชั่วครั้งชั่วคราวนั้น ไม่เกี่ยวกับ The Rothschild Effect ซึ่งเป็นเรื่องของการมีวัตถุประสงค์ผลิตลูกโดยเฉพาะครับ
